

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Het is 29 maart.

Dit is Vandaag, de dagelijkse podcast van de standaard.

Ik ben Marianne Justuurd.

Zo paars als de Gentse neuselkes of cuberdans kleurt de stadslijst volgend jaar in Gent.

Sinds afgelopen weekend staat vast dat socialisten en liberale er samen naar de kiezer trekken.

Voor openveelde is dat fantastisch nieuws.

Vooruit wordt al wat verdeelder gereageerd en de groenen lachen wel heel erg groen.

Nu de eerste storm gaan liggen is, is het tijd voor een bredere analyse.

Is het slim? Is het puur volksverlakkerij?

Of is het misschien een voorboden voor meer alliances in de toekomst?

We zijn hier aan gekoord met onze bekende Gentse Grinta.

We geven hier vandaag van heel duidelijk signaal.

Wij overstijgen onze verschillen en we vinden elkaar in onze raakpunten.

Dat is inderdaad, zoals Sassrit het zegt, wat Gentenaars elke dag opnieuw en opnieuw doen.

We hoorden hier de Gentse burgemeester Matthias de Klerk van openveelde heel opgetogen speech over de Grinta van de Gentenaars afgelopen zondag.

Bij mij zit chef politiek Jan-Fredrik Abeloos.

Jij was erbij. Hallo, wat dacht je aan Fredrik?

Schets ons nog een scoort wat er daar zondag aangekondigd is.

Het was de aankondiging van de paarse stadslijst bestaande uit socialisten en liberalen en ook nog enkele onafhankelijke.

Dat is iets wat al heel lang overgesproken wordt, gefluisterd wordt, al meer dan een jaar.

Zondag kon Matthias de Klerk duidelijk heel opgetogen aankondigen dat voor Gent, want dat is de naam van de lijst, een feit is.

En voor hen persoonlijk was dat een mooie overbinding.

De socialisten losgeweekt van de groene, mag ik dat zo zeggen?

Ja, absoluut. Het is vrij spectaculair wat er gebeurd is.

We hadden de twee voorbijlegeslaturen een rood-groen blok dat Gent bestuurde en waar de liberale mochten blij zijn, dat ze mochten meespelen bij ons was spreken, dat kantelde dan bij de voorbije verkiezingen.

Herinner je, de liberale toen plots cdnv-meenamen na de verkiezingen, als een tweede blok tegen de roodgroene kartel, kon Matthias de Klerk die scherp klemen.

Dat was totaal onverwacht.

VLD had 15 zetels, de groene had 14 zetels, maar Bonse zat in een kartel.

Dus ze pakten er de zeven zetels bij van Sossen. Dat was een heel gedoe.

Maar Matthias de Klerk kwam als sterkste uit de race.

En nu dacht iedereen we gaan een herkansing krijgen voor Philippe Atheu, de groene kopman, om die scherp toch nog te ontfutselen van Matthias de Klerk.

Maar kijk, dat heeft hij dat verspeeld.

En is de Klerk mathematisch bijna zeker dat hij zichzelf opvolgt.

Ja, want zijn kansen voor grote duidelijke kerm die scherppte kunnen houden.

Maar wat heeft vooruit er eigenlijk bij te winnen?

Zij zijn zeker dat ze in het bestuur zitten.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Waren er geen alliances geweest, dan had je bijvoorbeeld twee grote lijsten gehad. De groene, de liberalen, die gingen sterk tegen elkaar kampen. En dan had je wat kleinere fracties, de socialisten, NVA, cdnv, enzovoort. Ja, en dat was onduidelijk wat de plaats van vooruit zou worden in heel dat schema. Stel dat bijvoorbeeld groen en blauw elkaar hadden gevonden in Gent. Ja, dan hadden ze waarschijnlijk de socialisten ervoor spek en bonen bij gezeten. Nu was het gevoel, we hangen ons wagentje aan dat van Matthias de Klerk. Dan zijn we zeker dat we in het college zitten. En dat hebben ze duidelijk toch wel al onderhandeld met meer schepenen dan dat ze vandaag hebben. Vandaag hebben ze er twee. Er wordt gezegd dat ze misschien wel naar vier schepen zullen gaan op het moment dat ze straks opnieuw in het bestuur zitten. Ah ja, ze hebben een vel duur verkocht aan. Officieel is er enkel een samenwerking goedgekeurd door de verschillende afdelingen tussen liberale en socialisten. Maar bon, je hoort wel, achter de schermen is er al gesproken over de verdeling van de lijst. De schepenenanten of toch hoeveel schepen elke fractie zou krijgen in dienst aan de macht komen. We hebben een hoop op 25 setels, toch, van de 53. Op dat moment is er eigenlijk buiten die stadsl lijst geen alternatieve meerderheid mogelijk, want niemand wil met PVDA of Vlaams Belang in zee gaan. Voilà, en dus kan je niet rond de stadsl lijst. Nu geven de socialisten in de praktijk hier de scherp niet gewoon weg. Ze hebben heel lang agent in handen gehad. Maar dan in 2018 was er die heissa met tombaltaza. Die werd opgevolgd als lijsttrekker door Rudy Koddess. En die stond daar zondag toch echt een beetje voor spek en bonen bij. Ik vond het een iets wat zielig beeld. Op die foto's staat hij op zijn tippen om toch nog wat boven de tendoren uit te komen. Maar hij speelt niet meer mee. Ze geven het gewoon weg. Dat idee krijg je toch wel een beetje. Ja, dat is ook zo. En inderdaad, dat is heel frappant als je even terugspult. In 2018 Daniel Termond, de burgemeester der burgemeesters uit Gentse IKON. Gent was een rode stad. Stevig in handen met fraatbeke. Daniel Termond, socialistische burgemeesters. Dat is helemaal gebroken in 2018. Door een schandaal waarvan misschien weinig mensen zich nog herinneren waar het over ging. Dat leek een beetje de Gentse tegenhanger van de hele publief-affaire in Wallonië. En daar is tombaltazaar geslachteofferd zoals we zeggen. Dat was een graaiaffaire. Ja, zo werd het gepercepeerd, vergaderingen.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Mensen werden betaald voor vergaderingen die niet doorgingen.
Dat was heel kort door de bocht het idee.
Twee mensen kwamen daar in de vuurlinie te staan.
Christof Peters voor de Liberalen.
Tombaltazaar voor de Socialisten.
Tombaltazaar is de slachtoffer.
Christof Peters niet.
Christof Peters wordt straks misschien perfect weer schepen in Gent.
Tombaltazaar is helemaal uit de politiek verdwenen.
En met hem eigenlijk elke socialistische ambitie om nog burgemeester te worden.
Want sommige mensen vergeten dat, maar het was wel delijk Rudi Koddes.
Die had rood groene karteltrok.
Maar die verkiezingsuitslag was zodanig dat dat plots een groen rood kartel werd.
Met Philippe Pateu als kopman.
En daar is eigenlijk de kiemenzijd van heel veel onvrede,
heel veel vernedering bij de Socialisten.
En wat je nu ziet, is eigenlijk de payback-time voor die vernedering.
Men zal zich niet opnieuw het kleine broertje zien van de groene.
Balthazaar is weg. Wie terug is, is vrij af van de bossen op merkelijke comeback.
Maar zij heeft naar verluid wel een centrale rol gespeeld in het vormen van voor Gent.
We horen haar hier even op de zender AVS.
We willen van Gent de meest leefbare stad van Vlaanderen maken.
Een groot stad natuurlijk, maar wel in op mensenmaat.
Een waarbij iedereen mee is, waarbij we ambitie hebben.
Op vlak van ondernemenschap, op vlak van klimaat.
Waarbij we niemand achterlaten en altijd die sociale reflex hebben.
Is zij het cement in voor Gent?
Ze zal zeker haar rol gespeeld hebben.
Maar ik denk dat er verschillende mensen daar elkaar gevonden hebben.
En vrije is natuurlijk iemand met een lange staat van dienst in het Gentse.
Een BV in Gent, nog altijd.
Buiten Gent denk ik een beetje wegedeemsterd.
Maar goed, ze was ook geen schepen.
Dus in die optiek ze keert terug, ze zal waarschijnlijk een schepen ambiëren neem ik aan.
De vraag is, zal de Gentenaar haar nu weer volledig omarmen?
Je hebt toch de indruk dat de socialisten daar ook niet helemaal zeker zijn?
Want ze staat dus inderdaad naar we horen, op de vierde plek.
Het is Astrid de Bruiker die nu de BV is.
Voila, voor de Gentse socialisten.
Zij staat op plaats nummer twee.
Het vertrekt eigenlijk bij zo'n spreken samen met Matthias de Klerk heel dat project.
Dus Paars is terug, hè?
Paars is een traditie in Gent.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Maar past Paars nog bij de huidige tijdscheest?
Een deel van de socialisten stelde zich ook die vraag.
Dus de samenwerking is met 83 procent goed gekeurd.
Die 17 procent, die het geen goed idee vonden, hadden allerlei redenen.
Wat ervan was, hoe wervend is nog zo een Paars-project?
Het is wel zo dat sinds 1988 besturen socialisten en liberalen samen,
daarom niet alleen, maar wel samen, de stad Gent.
Dus na de volgende legislatuur in 2020, dus 40 jaar zijn,
dat Paars aan de knoppen zit.
Dus daar stroomt wel iets door de leien en de schelden dat Paars...
De geest van Verhofstad?
De loge wordt ook gezegd, het vrijzinnige cement.
Is daar nog sprake van?
Want de volgende vraag is die loge coalitie.
Van zodra je het hebt over Paars, zal dat altijd ergens op de achtergrond geflusterd worden.
Dat is natuurlijk die vrijzinnige traditie die ook in Gent sterk staat
met de universiteit die er ook is.
Maar in hoeverre dat dat nu heeft meegespeeld voor de vorming van dat project,
ik denk dat daar eerder de zuivere machtslogica,
het spel van de wiskunde, hoeveel zetels kunnen we halen en zijn we eindkontournabelen,
veel belangrijker zal geweest zijn dan...
De vrijmetselaar.
...geheimzinnige handdruk in een of andere coalitie.
Laat ons eens inzoomen op groen.
Want groen reageert heel steekelig, verbolgen.
Schepen Philippe Watteu.
Het is weer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.
Ja, die zal tien jaar schepen in Gent.
Hij spreekt van een spelletje om de macht.
Is die reactie terecht?
Ja, ik begrijp zijn ontgoocheling natuurlijk.
Hij hoopt dat hij met steun van de socialisten
kon Mathias de Klerk uitdagen om het burgemeesterschap,
dat hij een soort progressief blokkering hebben,
rood-groen versus misschien een liberaal blok met cdnv,
centrum rechts als we het dan zo mogen noemen.
Ja, dat plannetje is helemaal door kruist.
Natuurlijk, ik denk dat hij daarvoor een deel ook naar zichzelf moet kijken,
dat de socialisten nu weggetrokken zijn.
Het is omdat ze zich ook gewoon door de groene
onvoldoende respecteerd voelden in Gent.
Er was die vernedering in 2018.
Vervolgens hebben de groene ook niet weggestoken

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

dat zij de leidende kracht zijn op links in Gent,
dat zij met Philippe Watteu de volgende burgemeester willen leveren.
Ja, en de socialisten die hadden het gevoel bij zitten hierbij voor spek en bonen.
En dat uitgezegd dan met name toch zeker in die circulatieplannen,
voor mobiliteitsbeleid van Watteu die daar enorm op de gaspedaal ging staan, toch?
Ja, en op een bepaald moment, dat is eigenlijk het eerste moment
waarop de socialisten gezegd hebben, hier gaan we niet aan meedoen.
We gaan niet zomaar de waterdaggers voor Philippe Watteu zijn mobiliteitsprojecten zijn
toen ze op voorspraak van Connor Rousseau,
voorzitter van vooruitgezegd, hebben een uitbreiding van de lage emissiezone in Gent,
gaan we niet doen.
Ze vervolgens ook niet gekomen en staat nu ook nog eens
explicit in de visienota van voor Gent.
En dan vervolgens zie je dat daar waar de Philippe Wattee
het circulatieplan in het centrum nog kon uitrollen
met volle steun van Daniel Termond en de socialisten,
voert hij nu een veel eenzamere strijd om in de deelgemeente iets gelijkst te doen.
En tot na de roorde is het nog niet gelukt om er één door te krijgen.
Maar wat nu gebeurd is, is voor hem echt dramatisch,
want niet alleen gaat hij geen burgemeester worden,
maar er is een kans.
En Groen natuurlijk gewoon helemaal in de oppositie belandt.
En kan dan die huurige coalitie nog wel verder werken,
want we moeten nog wel anderhalf jaar voorten.
Ja, iedereen die in die coalitie zit, zegt van absoluut,
om Mathias Klerk te citeren, doorwerken tot de allerlaatste dag,
de laatste seconde.
Positief verhaal.
Positief project tot de laatste seconde.
Maar natuurlijk, iedereen weet dat dat is iets gebroken,
ook in dat college.
Er zullen geen wielen afrijden,
maar ze laten het niet volledig laten hangen.
Maar grootse beslissingen, daar reken ik niet meer op neem.
Nee, Wattee, u speelt het ook wel scherpe.
De kiezer heeft de keuze tussen die stadslijst met Groen
of die stadslijst met NVA.
In de hoop om mensen te overtuigen van kiezen,
dan toch maar progressief,
want anders zitten jullie met de NVA.
Klopt dat?
Want CDNV is er toch ook nog?
Absoluut.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

De vraag is,
hoeveel zal daar nog van overschieten van CDNV natuurlijk
in 2024?
Ze hebben Mieke van Ecken niet meer.
Maar het is wel zo.
Die stadslijst, wij zo spreken,
die heb je nu al in de meerderheid.
De vraag is, haalt-ie een absolute meerderheid?
Die kans lijkt klein.
En dan is de vraag...
Ja, dan moeten ze wel eens zeggen aan 20 zetels aan of zo.
Ja, voilà.
Dus stel, ze hebben er nu denk ik samen,
of ze hadden er 22 samen,
in 18 liberalen en socialisten,
ze willen zeggen dat ze er 5 extra moeten verzilveren.
Dat is niet weinig.
Maar stel dat die meerderheid er niet is,
dan is de vraag, wie wordt de derde,
de ménage à trois?
Er zijn in de stadslijst mensen die hopen op CDNV,
kleine partijen die al bij zo spreken,
om het lelijk te zeggen, alles zal ondertekenen,
die ze onder ogen krijgen om te mogen depaneren.
Zijn er die ook na meer aan liberale kant
niet uitsluiten dat er met NVA moet gesproken worden in Gent?
Dat opent dan misschien perspectief richting Antwerpen,
waar je al met vooruit en NVA een blok hebt
waar liberale dat misschien kunnen aansluiting vinden.
En dan denk ik dat er ook zeker nog wel
bij de socialisten mensen zijn die groen
effectieve en valabele partner vinden,
maar dan onder andere voorwaarden.
Met minder, wat zij dan noemen, minder dogmatisch,
minder het grote gelijk,
een beetje pragmatischer willen besturen.
Persoonlijk denk ik, op het moment dat je zo'n kartel oplaast,
dat doe je niet om vervolgens in de coalitie
opnieuw de vroere ex terug te ontmoeten.
Ja, misschien is het ook niet onbelangrijk
dat we eerst Vlaamse en federale verkiezingen,
en Europees natuurlijk,
maar die hebben mogelijk minder en invloed

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

op de gemeenteraadsverkiezingen.
Maar we zitten met die hele golfverkiezingen volgend jaar.
Ja, absoluut.
Daar was eigenlijk al voor de vorming van de stadslijst de vraag wat groen ging doen.
Een aantal lokale groenkopstukken, die waren al wat bevreesd, of dat de moederpartijen niet, of dat de nationale partij in mei 24 geen klets gaat krijgen bij de Vlaamse en federale verkiezingen, wat natuurlijk mogelijk zwaar negatief afstraalt in oktober. Terwijl dat iedereen ervan uitgaat, je weet het nooit, dat vooruit wel een goede zaak gaat doen. Liberale, ja, dat is wat onduidelijk, wat denk ik de grote onbekende zal zijn, is de opkomst. Want er is geen stemplicht meer voor lokale verkiezingen. We gaan moeten zien wat effect is bij de Gentenaar. De Gentenaar het gevoel heeft, het is allemaal al voor mij beslist. Die stadslijst, die zit toch in de meerderheid. Ik ga mijn zondag in oktober anders besteden. Dan weet ik niet wat het effect gaat zijn op de zetelverdeling en op de uiteindelijke percentage. Ook een Vlaamse belang, PVDA, NVA, CDENV, groen. Er zijn er nog veel naast de stadslijst die hengelen naar de stem. Dus die stadslijst gaat nadien, dat wij eens waspreken kunnen shoppen om te zien met wie we gaan winzien. Jan-Frederik is voor Gent een unicoen of een beginnende trend? Ja, dat is een goede vraag. Het is een beetje moeilijk om te zien, op dit moment is het eerste echt grote project van die orde dat we kennen. We weten wel dat in opstanden Bartommelijn nadenkt of Timmerth aan een soort gelijke lijstburgemeester onszich zelf. Maar je hebt even veel burgemeesters die nu al zeggen dat ze het op eigen kracht gaan doen, Bartwever en Antwerpen, Dirk de Vauw in Brugge, Mohammed Tardewani in Leuven. Dus we dachten even dat die nieuwe spelregels voor lokale verkiezingen, waarbij dat het stemmenkannon van de grootste fractie in de meerderheid wordt automatisch burgemeester, dat dat er ging voor zorgen dat flink wat burgemeesters eigenlijk Allah Mathias de Klerk nu al hun scherp gingen veiligstellen en veel mogelijk andere partijen aanzicht te binden. Dat kan allemaal nog gebeuren, maar op dit moment is met een veel gemeente het nog wel het aftastensmijngevoel.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Want dan neemt dat gevoel krijg ik toch strategie echt de bovenhand.

Een woord strategie bijna belangrijker dan ideologie.

Wat moeten we daar dan van denken als kiezer?

Je bent nu een Gentenaar, is die nieuwe alliance nu een gevaar of net een kans voor de Gentenaar?

Ja, het is goed je het bekijkt.

Het is wel helder, wat misschien vroeger was gebeurd was dat men dus in die fameuse loge met de heime handtruk had afgesproken om een voorakkoord te sluiten.

En dat had je niet geweten als kiezer, dus dan had je een socialistische lijst gehad, liberale lijst en achteraf Boom Patat blijkt dat die eigenlijk al maanden een voorakkoord hebben. Nu krijg je vrij letterlijk een voorakkoord namelijk voor de verkiezingen en het is open.

Ze zullen ook zetelen als één fractie, dus het is geen cartel.

Dat was in 2018 wel mijn rood en groen, die gingen samen naar de kiezer, maar vervolgens gingen ze wel apart zetelen in de gemeenteraad.

Dat zal nu niet gebeuren, dus je krijgt een fractie voor Gent.

Dat kan je dan als kiezer tjouwen van denken of niet leuk of tegen draad zeggen van ja, als het voor mij beslist is dan stem ik zeker niet op die lijst, maar het staat je vrij.

De kans dat de uitslag zo danig gaat zijn dat die lijst uit de meerderijshouden wordt, die is wel inderdaad heel klein.

Dus wie vindt dat de stadslust volksverlakkerij die je moet op z'n minst wel toegeven dat het openlijk allemaal gebeurt?

Nu kan het ook een voorbode zijn, want paars in Gent vormde destijds wel de basiswarpgever of dat dan tien jaar later wel is waar zijn federale regering geschooid heeft. Ja, er was ook eerst een vivaldie coalitie in Gent vooral dat ze federal was.

Zie je het gebeuren of is dat op dit moment echt niet meer te voorspellen? Het is natuurlijk al eventjes wat Vlaamse regering betreft is aan antwerpen.

Vaak een voorloper, die burgondische coalitie die daar destijds gesmet is door Bartoewever en 18 met socialisten en liberalen NVA, dat dat mogelijk wel de voorbode wordt van een aantal samenwerkingen.

We horen hem hier.

Bartoewever dus de NVA-voorzitter vlak na de vorige gemeenteraadsverkiezingen, een geluidsvragement van VTM.

Het is hier eigenlijk een historische kans om heel die stad in de plooi te liggen en een soort nationale verzoening te prediken.

Ik denk dat ze het niet gaan doen.

Het is tijd voor verzoeningen.

CdMV-voorzitter Sammy Meri zegt dat ook uit. Geheimen huwelijk, ook al niet meer zo geheim.

[Transcript] DS Vandaag / Van groenrood naar paars: De Clercq stelt zijn sjerp in Gent veilig

Dus gewoon het antwerpsmobel, zeg maar.

Ja, dus je ziet dat elke partij zich zet.

En de vraag is inderdaad, zal zullen die verkiezingen op hun beurt een weerslag hebben op die lokale coalitievorming in het najaar.

Veel zal afhangen van het feit of dat de Vlaamse regering al gevormd is natuurlijk tegen oktober 2024.

Absoluut en dan zijn we terug bij Gent om te eindigen.

Wat moet we onthouden? Heeft de kleine de Klerk het slim gespeeld of zijn de cartels terug van weg geweest?

Beiden, de verkiezingsregels stimuleren natuurlijk cartels.

We mogen het ook geen cartel meer noemen.

Het is echt één lijst, ondeelbaar.

En ik denk dat de grote winnaar op dit moment in Gent is zeker Mathias de Klerk.

Het enige dat nog kan als donderslag bij Heldere Hemel gebeuren is natuurlijk als iemand op die lijst meer voorkeurstemmen haalt dan Mathias de Klerk, dan wordt die burgemeesteren.

En dat zou dan misschien wel eens de echte comeback van Vrij van de Mosef kunnen zijn, denk ik dan.

Ja, dat zou de totaal cladradaatje zijn.

Of een Witkonijn.

Ja, er komen dus vijf witte konijnen zoals dat heet op die lijst.

De kans lijkt mij klein, maar in theorie is het mogelijk dat iemand over Mathias de Klerk springt op de voor Gent lijst en dan denk ik dat die plots toch een minder goed idee zal gevonden hebben.

Heel spannend allemaal, we zullen zien.

Hartelijk bedankt, Jan-Fredrik.

Graag gedaan.

Dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard.

Bedankt voor het luisteren.

Alle credits van de podcast die je net hoorde, vind je op [standaard.be slash podcast](https://standaard.be/slash/podcast).

Reageer kan via podcastatstandaard.be. Morgen zijn we opnieuw.